MAATALOUS

Jalostuksessa katsotaan eläinten kaikkia ominaisuuksia, mutta pienessä karjassa luonteen merkitys korostuu. **MARJA JA VESA LUOMAJÄRVI, YLÖJÄRVI**

MAATALOUDESTA LYHYESTI

Britit pelkäävät ryöstövuokria

Britannian vuokraviljelijöitä edustava The Tenant Farmers Association -järjestö (TFA) pelkää maanomistajien pyrkivän kiristämään vuokrahintoja kestämättömälle tasolle, kertoo The Poultry site -verkkolehti.

Viitteitä epärealistisista vuokraodotuksista on, järjestö toteaa.

TFA:n mukaan maatalous on joutunut tiukoille jo viime vuoden hankalien säiden ja kohonneiden tuotantokustannusten takia. Järjestö toivookin vuokranantajien ymmärtävän, ettei vuokratason nostamiselle ole edellytyksiä.

Tuottajat haastavat välttämään laitonta sianlihaa

Brittiläinen sianlihantuottajajärjestö on haastanut sianlihaa maahantuovat yritykset kertomaan julkisesti, onko niiden tuoma sianliha tuotettu EU:n hyvinvointiasetuksen vastaisesti. Järjestö on avannut nettisivun, jossa luetellaan vain lailliseen sianlihaan sitoutuneet yritykset, kertoo Poultry production news -verkkolehti.

Hyvinvointiasetuksen siirtymäaika päättyi vuodenvaihteessa. Siitä huolimatta useissa EU-maissa tuotanto ei täytä sen vaatimuksia.

60 prosenttia Britanniassa käytetystä sianlihasta on tuontia. ”Siksi monet kuluttajat tukevat laitonta tuotantoa tietämättään”, kansallisen sikajärjestön NPA:n pääjohtaja **Zoe Davies** toteaa.

Luettelo sitoutuneista yrityksistä: www.npa-uk.org.uk/WoF-1.html

Eija Pouta MTT:n ympäristötalouden professoriksi

Maatalous-metsätieteen tohtori **Eija Pouta** on valittu Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen (MTT) ympäristötalouden professoriksi 1. helmikuuta alkaen.

Poudan tehtäviin kuulu taloustutkimus, joka keskittyy luonnonvaratalouden, erityisesti maa- ja elintarviketalouden ympäristövaikutuksiin, maatalouden ja ympäristön vuorovaikutukseen sekä uusiutuvien luonnonvarojen kestävään hyödyntämiseen.

Ruralia-instituutti kehittänyt maaseutua 25 vuotta

Helsingin yliopiston Ruralia-instituutti täytti 25 vuotta 1. helmikuuta. Instituutti toimii kahdella paikkakunnalla, Mikkelissä ja Seinäjoella. Työntekijöitä on 70.

Ruralia-instituutin pyrkimyksenä on tieteellisen tutkimukseen perustuvan tiedon avulla tukea yritystoiminnan uudistumista ja ihmisten hyvinvointia maaseudulla.

Arlan uutuuspurkeista jugurttia helposti

Meijerijätti Arla kertoo ottavansa käyttöön uudet, entistä ympäristöystävällisemmät pakkaukset jugurtille ja viilille.

Uuden kartonkipurkin yläosa on irrotettava. Näin pääsee kaapimaan pohjalta viimeiset jugurtin tai viilin rippeet.

Arlan mukaan uusi purkki vähentää ruokahävikkiä ja helpottaa purkkien kierrättämistä.

Uudet pakkaukset valmistaa Tetra Pak.

Kakkukahvit laatumaidon kunniaksi

Osuuskunta ItäMaito tarjoaa perjantaina kaikissa myymälöissään täytekakkukahvit maidontuottajilleen ja sidosryhmilleen. Kahvit tarjotaan vuonna 2012 tuotetun hyvälaatuisen maidon kunniaksi.

ItäMaidon omistaa noin 2 400 itäsuomalaista maidontuottajaa. Osuuskunnan viime vuonna keräilemästä maidosta 95,49 prosenttia oli parasta E-luokan maitoa.

Sokeriverotyöryhmä ei verottaisi hunajaa

Valtiovarainministeriön asettama sokeriverotyöryhmä ei kannata hunajan verottamista. Verottaminen ei juuri kartuttaisi valtion taloutta eikä edistäisi terveellistä ravitsemusta, työryhmä toteaa väliraportissaan.

JOHANNES TERVO

Vesa ja Marja Luomajärvi olivat kolmen hereford-hiehon kanssa viime viikolla Sarka-messuilla Seinäjoella. Rapsuteltavana oleva Juno on Faban palkitseman Aivinan jälkeläinen.

Jalostaja ei saa olla koskaan tyytyväinen

Faba palkitsi tiistaina lihakarjan jalostuskilpailussa menestyneitä karjankasvattajia emolehmäseminaarissa Ikaalisissa.

SEINÄJOKI (MT)

Marja ja **Vesa Luomajärvi** Ylöjärven Kurusta saivat palkinnot kahdelle hereford-lehmälleen.

Jalostusta on tehty muun muassa valitsemalla käytettävät siemennyssonnit huolellisesti.

”Jalostuksessa katsotaan eläinten kaikkia ominaisuuksia, mutta pienessä karjassa luonteen merkitys korostuu”, Luomajärvet kertovat. Herefordit ovat yleensä ottaen rauhallisia ja siten helppoja käsitellä.

Jalostustyö jatkuu tilalla palkinnon jälkeen entiseen malliin. ”Täydellistä eläintä ei ole. Jalostuksessa ei voi eikä saa olla tyytyväinen”, Marja sanoo.

Luomajärvillä on ollut herefordeja vuodesta 2006 alkaen. Tilan sonnivasikat myydään puolen vuoden ikäisinä siitossonnikasvattamoon, josta ne menevät eteenpäin toisille tiloille.

Osa lehmävasikoita myydään toisille tiloille. Näin lähellä sijaitsevalle pienteurastamolle teuraaksi menevät vain poistettavat lehmät.

Luomajärvet kertovat, että herefordit ovat Suomessa tällä hetkellä hyvätasoisia.

Sen vuoksi on erikoista, ettei suomalaisia hereford-sonneja ole saatavissa keinosiemennykseen.

Yhteydenpitoa toisiin tiloihin

Marja on mukana Hereford-yhdistyksen johtokunnassa.

”Työ yhdistyksessä tuo mukavaa yhteydenpitoa muihin tiloihin, kun muuten työ on usein melko yksinäistä.”

Viime viikolla Luomajärvet olivat mukana yhdistyksen esittelypisteellä Sarka-messuilla. Luomajärvien kolme hiehoa osallistui messuilla pidettyyn Hereford-show’hun.

Lihatilojen kannattavuus heikkoa

Lihatilojen kannattavuus on ollut vuosia huono ja mennyt huonommaksi koko ajan.

”Kustannukset kasvavat tuloja nopeammin. Lisäksi valtion tekemien leikkauksien takia sijaisavun saanti kallistuu, mikä tuntuu korostetusti pienillä tiloilla. Tällaisessa tilanteessa ei pysty investoimaan tuotantoon”, Vesa sanoo.

Faba järjesti yhteistyössä teurastamoiden kanssa valtakunnallisen emolehmäseminaarin Ikaalisissa 5.–6. helmikuuta.

TUURE KIVIRANTA

Liharotujen jalostuskilpailun tulokset

Sonnit

Nimi	Kokonais-jalostus-arvo	Kasvattaja
Hereford		
1. APH X-cellent	44	Hannele ja Juha Moisander, Orimattila
2. Aro-Tannerin Ivan	43 R	Jyri Tanner, Teuva
3. Aholan Ilmari	41 R	Aku ja Teppo Ahola MTY, Merikarvia
Charolais		
1. Aholan Goljat	40 R	Aku ja Teppo Ahola MTY, Merikarvia
2. Ollilan Gil	35 R	Eija ja Ari Kärkkäinen, Iisalmi
3. Kaunias Gambler	34	Kauniaisten Kartano, Nokia
Aberdeen Angus		
1. Kestin Iliiri	55	Suoma ja Leo Juntunen, Suomussalmi
2. Kestin Ileriö	47	Suoma ja Leo Juntunen, Suomussalmi
3. Kestin Impala	38 R	Suoma ja Leo Juntunen, Suomussalmi
Limousin		
1. Viskaalin Garbo	35	Heikki Räinä, Muhos
2. Rentton Gotka	30 R	Mira ja Toni Rentto, Juupajoki
3. Saarijärven Winner	29 R	Mari ja Pasi Saarijärvi, Alavus
Simmental		
1. Räfbackens Xerxes	34 R	Cindi ja Krister Groop, Närpiö
2. Tapion Yamaha	32 R	Jaakko Tapio, Ilmajoki
3. Orava-Ahon IMF	32	Piia-Maria ja Jarkko Rautiainen, Tohol.
Highland Cattle		
1. Jusalan Caesar	35	Tarja Kankaansivu ja Jukka Vuorio, Salo
2. Ivan of Lakeus	30 R	Kirsi ja Arto Huhtala, Jalasjärvi
3. Gladiator of Kangasmäki	29	Merja ja Jukka Kangasmäki, Virrat

Lehmät

Nimi	Kokonais-jalostus-arvo	Kasvattaja
Hereford		
1. Luoteen Alpakka	37 R	Marja ja Vesa Luomajärvi, Ylöjärvi
2. Luoteen Aivina	33 R	Marja ja Vesa Luomajärvi, Ylöjärvi
3. APH TinTonic	33 R	Hannele ja Juha Moisander, Orimattila
Charolais		
1. Ojakankaan Doris	31	Ilkka Sarja, Nivala
2. Urpion Domino	29 R	Timo Vihinen, Kangasala
3. Karho-ojan Dinner	27 R	Seija ja Jorma Keränen, Muhos
Aberdeen Angus		
1. Kesti Ysi Ysi	35 R	Suoma ja Leo Juntunen, Suomussalmi
2. Kesti Alpakka	34	Suoma ja Leo Juntunen, Suomussalmi
3. Vanha-Annilan Emokas	34 R	Mari ja Lauri Annila, Valkeakoski
Limousin		
1. Saarijärven Taranee	37 R	Mari ja Pasi Saarijärvi, Alavus
2. Rentton Dove	35 R	Mira ja Toni Rentto, Juupajoki
3. Paddais Diana	34 R	Paddaisten Kartano, Sauvo
Simmental		
1. Cellerina av Stegatorp	38 R	Jaakko Tapio, Ilmajoki
2. Pulkkalan Arla	34 R	Marko Heiskanen, Vieremä
3. Ensian av Stegatorp	30 R	Jaakko Tapio, Ilmajoki
Highland Cattle		
1. Yyteri	34 R	Kirsi ja Arto Huhtala, Jalasjärvi
2. Jusalan Amanda	32 R	Tarja Kankaansivu ja Jukka Vuorio, Salo
3. Teresia	26 R	Tarja Kankaansivu ja Jukka Vuorio, Salo

Karjat

Nimi	Lehmiä, joilla kokonais-jalostusarvo	Jalostus-arvojen keskiarvo
Hereford		
Alle 25 lehmää		
1. Louise Fromond / Sällvik Gård, Raasepori	12	19,6
2. Leena ja Heikki Mustalampi, Mikkeli	17	14,3
3. Marja ja Vesa Luomajärvi, Ylöjärvi	11	14
Yli 25 lehmää		
1. Hannele ja Juha Moisander, Orimattila	48	12,7
2. Samuli Naaralainen, Orivesi	53	11,3
3. Hsiu-Hsiang Hsiang ja Leif Bäck, Oravainen	53	9,3
Charolais		
Alle 27 lehmää		
1. Kari Enkola, Petäjävesi	12	13,6
2. Timo Vihinen, Kangasala	14	13,3
3. Robert Flen, Uusikaarlepyy	11	12,4
Yli 27 lehmää		
1. Lasse ja Matti Hannola MTY, Kouvola	51	9,7
2. Hannu Karppila, Kangasala	51	8,6
3. Eija ja Ari Kärkkäinen, Iisalmi	37	8,3
Aberdeen Angus		
Alle 24 lehmää		
1. Kirsti Kinnunen, Outokumpu	21	10
2. Rauno Pesonen, Petäjävesi	22	9,6
3. Kirsti ja Matti Iso-Ahola, Saarijärvi	23	6,7
Yli 24 lehmää		
1. Suoma ja Leo Juntunen, Suomussalmi	45	16,5
2. Katariina ja Kalle Sarvana, Ruovesi	57	12,1
3. Tapio Anttila, Ylöjärvi	26	10,2
Limousin		
Alle 25 lehmää		
1. Suoma ja Leo Juntunen, Suomussalmi	10	15,4
2. Antti Keskisipilä, Kalajoki	21	9,4
3. Teija ja Kari Valkama, Jalasjärvi	11	5,1
Yli 25 lehmää		
1. Paddaisten Kartano, Sauvo	54	17,3
2. Marko Tirkkonen, Nilsiä	25	12,3
3. Mari ja Pasi Saarijärvi, Alavus	41	7,3
Simmental		
Alle 22 lehmää		
1. Maija-Liisa ja Esko Pietilä, Liminka	16	14,9
2. Terhi ja Kimmo Witikkala, Kokemäki	18	13,7
3. Cindi ja Krister Groop, Närpiö	21	9,5
Yli 22 lehmää		
1. Jaakko Tapio, Ilmajoki	52	10,9
2. Marko Heiskanen, Vieremä	52	8,9
3. Lahisten Kartano, Valkeakoski	117	4,5
Highland Cattle		
Alle 15 lehmää		
1. Johanna Rotola-Pukkila, Kauhajoki	10	7,8
2. Ann-Sofie ja Sune West, Pedersören kunta	9	6
3. Riikka Palonen, Köyliö	10	5,8
Yli 15 lehmää		
1. Tarja Kankaansivu ja Jukka Vuorio, Salo	16	12,9
2. Kirsi ja Arto Huhtala, Jalasjärvi	20	6,3
3. Porlammin Kartano, Lapinjärvi	23	3,7

Lähde: Faba

Vasikoiden iglukasvatus usein työlästä hoitajille

Vasikoiden kasvattaminen igluissa erillään muusta karjasta on TTS:n tutkimuksen mukaan työlästä.

Kun vasikat ovat erillään muusta karjasta, niiden hoitotyö vaatii omat järjestelynsä. Vasikoita ei voi hoitaa muun työn lomassa.

Työaikatutkimusten mukaan kasvatusympäristöä suurempi merkitys on kuitenkin käytetyillä työmenetelmillä ja tilakohtaisilla järjestelyillä.

Esimerkiksi juoton tarvitsemaan työaikaan vaikuttavat muun muassa juoman valmistus- ja juottotapa sekä töiden organisointi.

Kuivitus raskasta mutta tärkeää

Igluissa fyysisesti kuormittava ja aikaa vievä työvaihe on kuivittaminen, joka on melko hankalaa ja työlästä verrattuna sisäkasvattamoiden kuivitustyöhön.

Vasikoiden ulkokasvatus on eläimille terveellistä, mutta saattaa lisätä hoitajan työmäärää.

Runsas kuivittaminen on erityisen tärkeää kylmäkasvatuksessa. Karsinoiden tyhjennys sujuu koneilla helposti, jos rakenteet on suunniteltu vaivattomasti purettaviksi.

Tuiskut ja paahde lisäkoettelemuksina

Ulkokasvatusta suositellaan monissa maissa esimerkiksi hyvän hengitysilman ja pienemmän tautipaineen vuoksi.

Sääolot, kuten sateet, lumipyryt ja pakkaset, koettelevat taivasalle sijoitettujen iglujen hoitajaa. Kesän auringonpaahde taas on raskasta vasikoille.

Iglut kannattaa sijoittaa mahdollisimman hyvin suojaan tuulelta ja auringonpaisteelta.

Vasikoiden hoidon vaatimaa työmäärää sekä kylmäkasvatuksessa sekä vaihtoehtojen toiminnallisuutta selvitettiin Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen MTT:n hallinnoimassa Innonauta-kehityshankkeessa.

TERHI TORIKKA

Hiehojen kasvatukseen kannattavuutta nettiohjelmalla

Maidontuottajat saavat uuden työvälineen tilansa kannattavuuden parantamiseen.

Keskiviikkona julkistetaan maksuton eHieho-laskentaohjelma, joka laskee hiehonkasvatuksen kustannuksia ja kannattavuutta.

Ohjelma on tarkoitettu ensisijaisesti maitotiloille sekä maitotilaneuvojille. Laskuri vaatii toimiakseen Excel-taulukkolaskentaohjelman.

”Ohjelmasta piti saada käyttäjäystävällinen ja selkeä laskuri, jonka avulla voi hahmottaa, mistä kustannuksista hiehon kasvatus koostuu, mitkä ovat merkittävimmät kustannuserät sekä kuinka asiat kytkeytyvät toisiinsa”, kertoo **Marita Jääskeläinen**.

Jääskeläinen on ollut kehittämässä eHieho-ohjelmaa.

Hiehon kasvatuksen ulkoistaminen kannattaa

Hiehojen kasvatuksen kannattavuuteen ei ole aiemmin kiinnitetty riittävästä huomiota,vaan hiehoja on kasvatettu lypsykarjan ohessa.

”Kasvattajat arvioivat kustannukset usein minusta tuntuu -menetelmällä huomattavasti todellisuutta pienemmiksi, sanoo lehtori **Hannu Viitala** Savonia ammattikorkeakoulusta. Hän on eHieho-projektin ohjaaja.

Laskurin avulla pystytään kiinnittämään entistä paremmin huomiota myös maidontuotannon kustannuksiin.

Jos lehmä pannaan teuraaksi vain muutaman poikimisen jälkeen ja vastaavasti kaikki hiehot jätetään tilalle poikimaan ja tuottamaan vasikoita karjan uudistamiseksi, syntyy kierre, jota Jääskeläinen kuvailee sanalla hiehoautomaatti.

Laskurin avulla kierre voidaan katkaista.

”Mitä useammin lehmä poikii, sitä paremmin se yleensä lypsää, mikä kohentaa kannattavuutta.”

Kun hiehon kasvatuksen kustannukset on tiedossa, voidaan miettiä, kannattaako hiehot kasvattaa itse vai ulkoistaa kasvatus.

Viitalan mukaan pienelläkin tilalla ulkoistamisen hyödyt voivat olla merkittävät.

Lypsykarjatiloista yli 95 prosenttia kasvattaa hiehonsa.

NINA JAATINEN

http://hiehohotelli.savonia.fi/